

ארבעה נדרים פרק שלישי נדרים

(א) [פי"ג ה"ה] (ג) [קמ"ג
ט. מ.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ח"ל אבי
וקדושת: (ב) שם ארמאי
קא וכו' קדושת דמיס
נינהו ולהכי (ד) ד"ה אמר
לך וכו' לאחר שאפדו
אקח דמיו עולה ולהכי
לאחר:

גליון הש"ס

גמ' קדושת דמיס פקעה
בכדי: עיין ערוצין דף ק'
ע"א רש"י ד"ה היום מה
הקדש וי"ע:

פירוש הרא"ש

מי נפקא מיניה בלא
גמ'. ומילתא דפשיטא היא
דכיון דנעשו אשמו אינה
יזאה ממנו בלא גט והכי
אמר צ"י המגדש (צ"ג):
לענין גט עם אש אמר היום
אי את אשתי ולמחר את
אשתי כיון שפקעה פקעה
וה"ל נמי לענין קדושת
דמקשי' הויה לתיארה:
קדושת דמיס פקעה. דכי
היכי דפקעה ע"י פדייה
פקעה נמי ע"י קביעות
וזמן אבל קדושת הגוף
ללא פקעה ע"י פדייה לא
פקעה נמי ע"י קביעות
ומן: בל"י יום עולה: אי
בא להקריבו תוך שלשים
יום יקריבו עולה ואם לא
הקריבו תוך י"ז יום אחר
ל' יום יקריבו שלמים
דפקעה ממנו קדושת עולה
וחלה עליו קדושת שלמים
וה"ל אם אמר לאחר ל'
יום חולין שנעשה חולין
דכיון שיש הפסקה לקדושת
הגוף אין חילוק: ה"ל
דאמר רבמי: לאחר שור
זה קדוש לימכר ולהביא
דמיו עולה ואם לא נמכר
תוך ל' אחר ל' ימכר ויביא
דמיו שלמים וקדושת
דמיס פקעה לאחר ל' יום:
ומעכשיו שלמים. האי ללא
קאמר שור זה שלמים
ולאחר ל' יום עולה כדאמר
לעיל משום דביישא פתח
עולה תחלה פתח נמי
הכא בעולה:

א"ל רב המנונא. לעולם היאך יוצאין לחולין בלא פדייה: ודי קדושה
שלהן להיכן הלכה. כלומר היכי פקעה בכדי אע"פ שנקלצו: והלא
האומר לאשה היום את אשתי. שהתא לי מקדושת היום: ולמחר אי
את אשתי. אע"פ שהתנה כן בשעת קדושתו: מי נפקא למחר בלא
גט. ה"ל אע"ג דנקלצו היינו כמו
למחר אין את אשתי ולא נפקי בלא
פדיון: מי קא מדמיס קדושת הגוף
וכו'. הני נטיעות דקדישי לפדייה
קדישי קדושת דמיס (א) ולהכי פקעו
מלאחר שנקלצו אבל אשה קדושת הגוף
היא ולהכי לא פקעה בכדי: והפנייה
מי שאמר שור זה עולה כל ל' יום.
שחס יקרב בתוך ל' יום עולה ואם
לאחר ל' יום יקרב היא שלמים: כל
ל' יום הוי עולה. כמו שאמר ולאחר
ל' יום מקדושת עולה והוי שלמים:
ואמאי. נפקא מקדושת עולה הא
קדושת הגוף נינהו ופקעה בכדי וקשיא
לעולם דלמחר קדושת הגוף לא פקעה
בכדי: אמר לך עולה הכא במאי
עסקינן. דפקעה קדושת עולה: דאמר

לדמי. דאמר הכי תורת דמיו עולה כל ל' יום לאחר שאפדנו
(א) ואקח דמיו עולה להכי לאחר ל' יום פקעה בכדי קדושת דמיס
היא אבל קדושת הגוף אכתי לא פקעה: א"ל. דמוקמת לה לדמי:
אימא סיפא. דההיא אחר שור זה לאחר שלשים יום עולה
ומעכשיו ועד שלשים יום שלמים הכי הוי כדאמר איהו: אי
אמרס בשלמא. רישא בקדושת הגוף וסיפא בקדושת דמיס:
היינו

בכדי וכדאמרין [במכות לה:] נכסי לך ואחר כך לפלוני אין לשני אלף מה ששייר ראשון ומה ששייר ראשון מיהא אית ליה דפקע וכו' מה דראשון בכדי
ה"ל כי אמר שדי נתונה לך עד שאעלה לירושלים ממי עלה לירושלים פקע וכו' מה דאמר דכי אמר עד שאעלה שנתכוון לומר
שאפילו יקנה אותה ממנו תחזור להיות קנויה למקבל הא ודאי לית לן למימר הכי כיון דאית לן לפרושי לישניה כפשיטא לומר שנתכוון
לקנותה לו עד שיעלה לירושלים בלבד ולא לאחר מכן אלו דבריו ו"ל. ואף הרשב"א ו"ל היה חוכך בדניו לומר דאין דין ליה אלא שנתקדש
בלבד משום דהקדש חל בקדושת פה ובאמירה בלחוד וה"ל לאומר ר"ה אפשר ר"ה אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה
במקנה לחבירו בעלמא לא בדמאי קני הא אפילו א"ל מעכשיו אי אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה
שנעשה על מכר זה או מתנה זו ראשונה כשחזר זה וקנה כבר כלתה קנייתן של אלו ולכסוף במה יקנה: ודי קדושה שבהן להיכן הלכה.
לא כספירא ליה דתפקע בכדי. וא"ת מינא למאי דמפרשינן במתני' דבהקדש ממש עסקינן איכא למפרך הכי אבל לאידך פירושא דפרישנא
דבדקומונת עסקינן היכי סליק אדעתיה דקומונת לא פקעה בכדי והתנן בפרק ההודר מן הירק^א שאת נהנית לי עד הפסק אס תלכי לבית
אצין עד מהג הלכה לפני הפסק אסורה בהנחתו עד הפסק אלמא דלאחר הפסק אפיק אסורה ממילא כך הקשה הרב ר' יונה ו"ל ומירך
דח"מ בקונס פרטי כי התם שאינו חל אלא על אשתו ומש"ה קליש אסוריה ופקע בכדי אבל קונס כללי כי האי דמתני' דנטיעות הללו אסר
להו אבולו עלמא כי היכי דאליס דתמיס כהקדש כדאמר ר' מאיר לקמן בריש פרק אלו דבריו [נה.] ה"ל כספירא לן דחמירי ולא
פקע בכדי: אמר ליה אביי וקדושת הגוף לא פקעה. אפשר דאביי דמקשה הכי פליג נמי וסבירא ליה דהאומר לאשה היום את אשתי
ולמחר אי את אשתי דלמחר נפקא בלא גט ואפשר דנהי דסבירא ליה לאביי דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי בהאומר לאשה מודה דלמחר
לא נפקא בלא גט והיינו טעמא משום דכל קנין שאינו עולמית קנין פירות בלחוד מיקרי דמוכח בסוף פ' השולח (גיטין מו:) גבי מוכר שדה
לחבירו בזמן שהיו בל יונה הלכך גבי הקדש כיון דודאי חיל עליה הקדש דמיס שאינו עולמית דבין הוא נמי דמחול קדושת הגוף לזמן
ידוע בלבד שאפ"י לא תהא אותה קדושה אלא קדושת דמיס הרי מנינו קדושת דמיס גבי הקדש אבל באשה כיון דאי לא היא אשמו לעולם
לא קני בה קנין הגוף וקנין דמיס באשה לא אשכחן אי אפשר שמהיה אשתו לזמן ידוע בלבד שכל כיוצא בזה אינו קנין גוף. ויש לזה הוכחה
בירושלמי פ' האומר דקדושתו [פי"ג ה"ה] דגרס התם ר' אבהו צנע רבי יוחנן הרי זו עולה שלשים יום כל שלשים יום הרי זו עולה לאחר שלשים
יום יתתה לחולין מאליה הרי את מקדושת שלשים יום הרי זו מקדושת מה בין הקדש מה בין אשה מנינו הקדש יוצא בלא פדיון ולא מנינו אשה
שיצאה בלא גט היכן מנינו הקדש יוצא בלא פדיון תפטר דברי הכל בשדה מנקה אלמא דאפילו לנאמן דלמחר קדושת הגוף פקעה בכדי באשה
מודה וה"ל מסתברא מאחר דמקשי' לעיל בסמוך כל כך בפשיטות אילו האומר לאשה וכו' דאלמא דהא ליכא מאן דפליג. הרשב"א:

פדיון מוציאן לחולין עד שיקלצו ועולה פליג עליה ואמר דלאחר
שנקלצו אין צריכין פדיון דקדושה פקעה בכדי וכיון שכן לעולם זה
שומר עד שיקלצו לא בא לומר שאפילו יפדס יחזרו לקדושתן עד
שיקלצו אלא לומר שיהו קדושות עד אותו זמן ומאותו זמן ואילך
תפקע קדושתן. והא דלא פליג עולה
בהדיא אמאי דלמחר בר פדא פדאן
חוזרות וקדושות משום דלא אצטרך
דבר פדא גופיה לא אמר הכי אלא
משום דק"ל דאפילו לאחר שיקלצו
צריכין פדיון וכדפרישית וכיון דפליג
עליה עולה אהאי דינא ואמר דכיון
שנקלצו שז' אין פדיון ממילא אכולה
מילתא פליג ועולה כי תנן במתני'
אין להם פדיון היא גופא אמת
לאשמועינן שהמקדיש דבר עד זמן
ידוע מאותו זמן ואילך נפקעה קדושתו
ואין צריך פדיון. ומלא רגלים לפירוש
בירושלמי דתלו פלוגתא דבר פדא
ועולה בחוקיה ור' יוחנן דגרסי' התם^א
חוקיה אמר פדאן חזרו לקדושתן רבי
יוחנן אמר פדאן פדיון ממני' פליגא

עליה דר' יוחנן אין להם פדיון פתח לה לכשיקלצו אין להם פדיון
כלומר אין צריכות פדיון אלמא דמתני' פליג והיינו דלקמן בסמוך
אמר לבר פדא דלמחר פדאן חוזרות וקדושות אלמא בר פדא בלחוד
הוא דלמחר הכי ולא מודה ליה עולה. הלכך אפ"י תמנא לומר דהלכתא
בבר פדא מדסקיל וטרי רבי יוחנן אליביה ואמר לא שנו אלא שפדאן
הוא וכו' ואפ"י דוקא בהקדש הוא דלמחר הכי משום דקדושה לא
פקעה בכדי אבל דיני ממונות כיון דודאי וכו' דמונא פקעה
בכדי וכדאמרין [במכות לה:] נכסי לך ואחר כך לפלוני אין לשני אלף מה ששייר ראשון ומה ששייר ראשון מיהא אית ליה דפקע וכו' מה דראשון בכדי
ה"ל כי אמר שדי נתונה לך עד שאעלה לירושלים ממי עלה לירושלים פקע וכו' מה דאמר דכי אמר עד שאעלה שנתכוון לומר
שאפילו יקנה אותה ממנו תחזור להיות קנויה למקבל הא ודאי לית לן למימר הכי כיון דאית לן לפרושי לישניה כפשיטא לומר שנתכוון
לקנותה לו עד שיעלה לירושלים בלבד ולא לאחר מכן אלו דבריו ו"ל. ואף הרשב"א ו"ל היה חוכך בדניו לומר דאין דין ליה אלא שנתקדש
בלבד משום דהקדש חל בקדושת פה ובאמירה בלחוד וה"ל לאומר ר"ה אפשר ר"ה אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה
במקנה לחבירו בעלמא לא בדמאי קני הא אפילו א"ל מעכשיו אי אפשר לו לקנות אלא בכסף בשטר ובחזקה וכסף או שטר או חזקה
שנעשה על מכר זה או מתנה זו ראשונה כשחזר זה וקנה כבר כלתה קנייתן של אלו ולכסוף במה יקנה: ודי קדושה שבהן להיכן הלכה.
לא כספירא ליה דתפקע בכדי. וא"ת מינא למאי דמפרשינן במתני' דבהקדש ממש עסקינן איכא למפרך הכי אבל לאידך פירושא דפרישנא
דבדקומונת עסקינן היכי סליק אדעתיה דקומונת לא פקעה בכדי והתנן בפרק ההודר מן הירק^א שאת נהנית לי עד הפסק אס תלכי לבית
אצין עד מהג הלכה לפני הפסק אסורה בהנחתו עד הפסק אלמא דלאחר הפסק אפיק אסורה ממילא כך הקשה הרב ר' יונה ו"ל ומירך
דח"מ בקונס פרטי כי התם שאינו חל אלא על אשתו ומש"ה קליש אסוריה ופקע בכדי אבל קונס כללי כי האי דמתני' דנטיעות הללו אסר
להו אבולו עלמא כי היכי דאליס דתמיס כהקדש כדאמר ר' מאיר לקמן בריש פרק אלו דבריו [נה.] ה"ל כספירא לן דחמירי ולא
פקע בכדי: אמר ליה אביי וקדושת הגוף לא פקעה. אפשר דאביי דמקשה הכי פליג נמי וסבירא ליה דהאומר לאשה היום את אשתי
ולמחר אי את אשתי דלמחר נפקא בלא גט ואפשר דנהי דסבירא ליה לאביי דאפילו קדושת הגוף פקעה בכדי בהאומר לאשה מודה דלמחר
לא נפקא בלא גט והיינו טעמא משום דכל קנין שאינו עולמית קנין פירות בלחוד מיקרי דמוכח בסוף פ' השולח (גיטין מו:) גבי מוכר שדה
לחבירו בזמן שהיו בל יונה הלכך גבי הקדש כיון דודאי חיל עליה הקדש דמיס שאינו עולמית דבין הוא נמי דמחול קדושת הגוף לזמן
ידוע בלבד שאפ"י לא תהא אותה קדושה אלא קדושת דמיס הרי מנינו קדושת דמיס גבי הקדש אבל באשה כיון דאי לא היא אשמו לעולם
לא קני בה קנין הגוף וקנין דמיס באשה לא אשכחן אי אפשר שמהיה אשתו לזמן ידוע בלבד שכל כיוצא בזה אינו קנין גוף. ויש לזה הוכחה
בירושלמי פ' האומר דקדושתו [פי"ג ה"ה] דגרס התם ר' אבהו צנע רבי יוחנן הרי זו עולה שלשים יום כל שלשים יום הרי זו עולה לאחר שלשים
יום יתתה לחולין מאליה הרי את מקדושת שלשים יום הרי זו מקדושת מה בין הקדש מה בין אשה מנינו הקדש יוצא בלא פדיון ולא מנינו אשה
שיצאה בלא גט היכן מנינו הקדש יוצא בלא פדיון תפטר דברי הכל בשדה מנקה אלמא דאפילו לנאמן דלמחר קדושת הגוף פקעה בכדי באשה
מודה וה"ל מסתברא מאחר דמקשי' לעיל בסמוך כל כך בפשיטות אילו האומר לאשה וכו' דאלמא דהא ליכא מאן דפליג. הרשב"א:

כ"א א ב מ"י פ"טו מהל
מנשה הקדושת
הלכה ז וע"ש בכ"מ:

תוספות

היום את אשתי ולמחר
אי את אשתי מי
נפקא בלא גמ'. וא"ת
ומגן דלריך גט וי"ל
דבפיק המגדש גטין (ד'
פג:) מבייש לן גבי האומר
לאשמו היום אי את אשתי
ולמחר את אשתי כלומר
מה מגדשת היום ולמחר
לא תהא מגדשת מהו
ופשיט התם כיון דפסקה
פקעה והויה מגדשת
לעולם ואם כן גבי קדושת
גמ' מהו מקדושת לעולם
ופשיטת דהיא לתיארה וס"ד
התמא דהיא לא פליג
עולה: והתנן שור זה
עולה כל ל' יום עולה.
ועולה כה כל אמת שלשים
יום. אורי' דגרס דתניא
שהיא ברייתא ולא משנה:
שור זה עולה כל שלשים
יום ולאחר ל' יום שלמים
בל"י יום עולה. ומענין
בה כל אמת ל' יום
[וגם] אם בא כל אמת
ל' יום מקריבו כדן עולה
ואם נתעבד להקריבו עד
לאחר ל' יום הוי משס
דאית שלמים אלמא פקעה
קדושת הגוף בכדי ולא
דמי להא דאמר בנתיב
(דף ג.) תחול זו ואח"כ
תחול זו לא חילל דאשתי
הכא בלכתמיה לא אמר
סתם שהיה עולה אלא
אמר כל ל' יום: דאמר
רבי. שאמר לדמי עולה
וא"ת והא אמרין הקדש
זכר לדמיו קדושת
הגוף וי"ל דליירי הכא
למחר לדמי נכסי דמודה
שם דכא דלמחר בשבועות
בפ"ק (דף ט"ז.) אי נמי התם
בחס ולכן קדושת
הגוף אבל הכא בעל מוס
ולכן קדושת דמיס: